Allarga la mà i ENREDA'T

Guia Didàctica Adults

Campanya Institucional 2020-2021

Càritas

Allarga la mà i ENREDA'T

Aquest moment que ens toca viure ha posat en crisi moltes certeses. Ens sentim més pobres i dèbils perquè hem experimentat el sentit del límit i la restricció de la llibertat.

La pèrdua de feina i d'éssers estimats i la manca de relacions interpersonals habituals han obert, de cop, horitzons que ja no estàvem acostumats a observar.

Les nostres riqueses espirituals i materials han sigut qüestionades i hem descobert que teníem por. Tancats en el silenci de casa nostra, redescobrim la importància de la senzillesa i de mantenir la mirada fixa en el que és essencial. Hem madurat l'exigència d'una nova fraternitat, capaç d'ajudar de manera recíproca i d'estimar mútuament. Vivim un temps favorable per «tornar a sentir que ens necessitem els uns als altres, que tenim una responsabilitat envers els altres i el món [...]. Ja hem viscut massa temps de degradació moral, burlant-nos de l'ètica, de la bondat, de la fe, de l'honestedat [...]. Aquesta destrucció de tot fonament de la vida social ens acaba enfrontant els uns amb els altres per preservar els interessos propis, provoca que sorgeixin noves formes de violència i crueltat i impedeix el desenvolupament d'una veritable cultura de la cura de l'ambient» (carta encíclica *Laudato si',* 229). En definitiva, les greus crisis econòmiques, financeres i polítiques no s'acabaran mentre permetem que la responsabilitat que cadascú ha de tenir envers el proïsme i envers cadascú romangui adormida.

Missatge del papa Francesc en ocasió de la IV Jornada Mundial dels Pobres

Què roman en nosaltres després d'una experiència mundial de malaltia i confinament, de dolor i mort, de pobresa i solitud, de fragilitat i solidaritat?

Què n'hem après, de tot plegat?

Quant de temps més haurem d'esperar enmig d'una tempesta que encara no ha amainat?

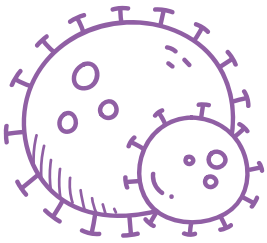

Presentació

La situació que ens toca viure ha qüestionat moltes certeses i ha sacsejat el món. Ens ha unit en la vulnerabilitat, en el dolor de la pèrdua, en la malaltia i en la por... Però també en la solidaritat, en la generositat, en la valoració i l'agraïment envers els altres. I Càritas és testimoni excepcional d'aquest moviment.

Hem vist el món des del balcó. Hem canviat el món des de la finestra, fent despertar esperances, regalant somriures i oferint-nos per cuidar-nos... Quan menys podíem tocar-nos, més hem estès les nostres mans, unes mans que han sabut acaronar sense fregar, cuidar sense tocar, estimar sense abraçar.

Acostumem a donar per fet que tot el que rebem i tenim ens ho mereixem, sigui pels diners que tenim, per la feina o, simplement, perquè creiem que hi tenim dret. Aquesta crisi ens ha ofert l'oportunitat de canviar aquesta percepció. Ens ha fet ser conscients que tot allò de què gaudim i que millora la nostra qualitat de vida és gràcies al fet que som persones interconnectades i interdependents en una relació en què cadascú aporta al conjunt de la societat un valor en si mateix. El treball de tots, cadascú des del nostre lloc com a veí, com a personal sanitari, com a repartidor, com a forner... ens uneix en un teixit de recursos que millora la vida de tothom. Cada gest, cada mà estesa, és un pas que fa comunitat.

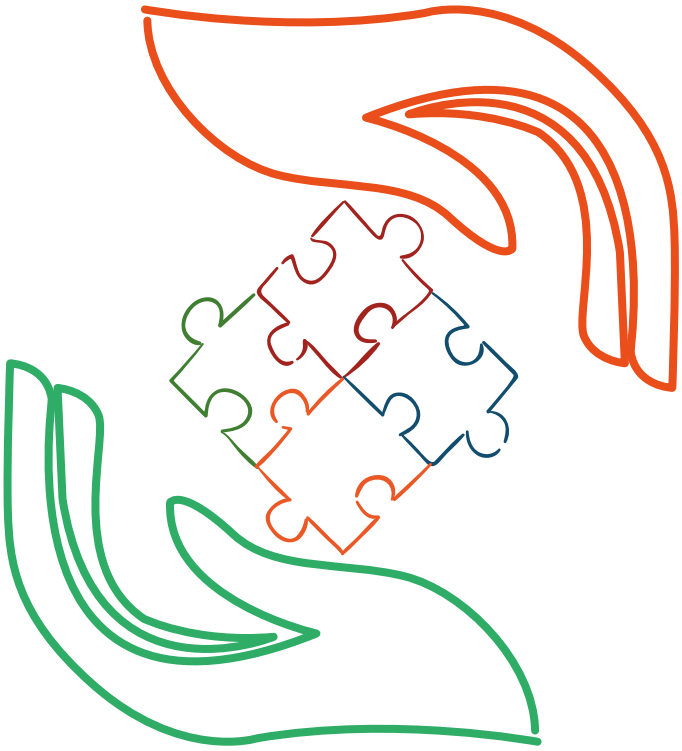

El que hem après

Després de la COVID-19, seguim sent aquesta mateixa raça humana creada i estimada per Déu que disposa de la llibertat per administrar, vetllar, defensar, construir, crear, promoure, sentir compassió... Però hem assaborit la fragilitat, la incertesa. Hem notat que el terra que trepitgem no és tan ferm com sembla, que un petit virus fa que tot trontolli i caiguem tots, sense excepció. Això, que pot semblar tràgic, és un missatge d'esperança i vitalitat: la nostra vida és fràgil, només en tenim una, i es pot trencar amb la primera tempesta. Aprofitem-la, visquem amb plenitud, generositat i agraïment, perquè no sabem fins quan podrem fer-ho. No som eterns ni tampoc som el melic del món.

Tenim l'oportunitat de gestar una comunitat nova, de persones capaces de sortir a l'encontre i assolir una convivència més harmònica i menys crispada, en què junts puguem sembrar comprensió i acollida per asserenar i pacificar el dolor social i personal.

D'altra banda, l'obligada distància social ha posat a prova la nostra capacitat d'acompanyar i la manera com ens acompanyem els uns als altres. Des del moment que naixem, necessitem la calidesa de l'abraçada, sentir-nos acollits, protegits, cuidats... Aquesta necessitat primària i vital no desapareix en cap moment de la nostra vida, ni tan sols quan estem a punt de morir. Potser és en aquest moment sagrat quan necessitem més els altres i aquesta capacitat de cuidar, acompanyar i estimar.

En la fragilitat de la vida també es manifesta el Regne de Déu. Jesús ens acompanya i, si cal, ens porta en braços. És una invitació a fer el mateix, a fer-nos solidaris i carregar la creu de l'altre en el camí.

Hem viscut una situació d'interdependència amb dues cares: la del virus, negativa, que es contagia i es propaga, causa mort, dolor, tristesa, solitud, pobresa..., i la de la solidaritat, positiva, que es contagia i es propaga, ens uneix a tots contra l'enemic comú, esborra de l'agenda i dels telenotícies altres problemes totalment secundaris. Descobrim les persones que tenim a prop, el veí que té nom i cara; es produeix un moviment de solidaritat, generositat i compassió de proximitat. Hem descobert la capacitat que tots tenim d'ajudar amb gestos simples i petits.

També hem prioritzat el que és comú i hem sigut capaços de renunciar a interessos individuals per un interès col·lectiu més gran. I això ens posa a disposició de cultivar el que és comunitari.

D'aquesta crisi no en podem sortir individualment, cadascú pel seu compte. Davant d'una vulnerabilitat compartida, hem d'anar de la mà, amb paciència i la mirada posada en els més fràgils. La força i el poder de cadascú, sumats als de tothom, ens ajudaran a sortir d'aquesta situació i a construir una societat, un país i un món més humans i justos.

És temps d'activar la caritat, de prendre partit pels que estan vivint situacions de fragilitat i dolor. També de tenir cura: de nosaltres, dels altres i de la creació. És el moment de ser testimonis de la fe, promotors de fraternitat i forjadors d'esperança.

Aquesta situació ha sigut crítica, però també ha creat un espai d'oportunitat. Les comunitats cristianes surten d'aquesta crisi més acollidores, més escoltadores, més celebrants i més generoses... Més vives i disposades a guarir i a entregar vida.

Amb aquesta campanya, «Estén la mà i enreda't», et convidem a formar part activa i conscient d'aquest moment de la història que ens toca viure, i et recordem que ningú, individualment, pot abastar solucions, propostes o camins. Junt amb moltes altres persones, formem, sense ser-ne conscients, una mateixa família humana que comparteix història i destí. Aprendre a viure junts en harmonia amb la Creació, utilitzant els recursos que són per a tots de manera sostenible i responsable i desenvolupar actituds de protecció i cura entre nosaltres és el gran repte que ens convida a allargar la mà, a bastir ponts, comprensió i diàleg. És el moment de fer gestos que donin sentit a la vida, a l'existència humana, i sembrar signes de proxi-

mitat i solidaritat.

Objectius

- Animar i promoure la importància de construir teixit social a l'entorn de la parròquia, el barri, el poble, la ciutat, etc., i sortir a l'encontre d'altres persones, col·lectius, associacions, etc., per teixir relacions de cura, cooperació i proximitat.

- Promoure i dinamitzar actituds conciliadores i proposants de diàleg, escolta, tolerància i trobada, tant des del punt de vista personal com comunitari, per fer possible una Església comunitat de comunitats, que sigui signe real de vida per als més vulnerables i referent d'esperança enmig de la societat.

- Conscienciar de la responsabilitat que tenim tots per construir una societat més humana i justa.

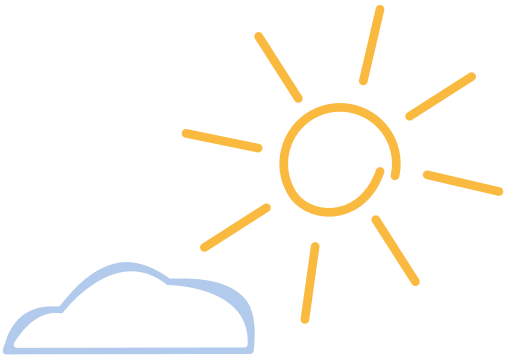

Fonamentació

La funció de Càritas va més enllà de la prestació de serveis de responsabilitat pública. El seu lloc, més aviat, és la comunitat, l'espai del que és comú i territorial.[1] El seu objectiu és ser ferment dinamitzador de la caritat de la comunitat cristiana per posar-la en estat de resposta, de manera organitzada, davant dels reptes de la pobresa i l'exclusió. La comunitat eclesial té un paper important en la reconstrucció de la societat postCOVID-19. Per això, hem d'enfocar l'animació comunitària cap a una doble direcció: *ad intra* i *ad extra*.

Cap a les profunditats eclesials, la tasca animadora de Càritas s'orienta a posar la caritat transformadora al centre de la vida i missió de l'Església, promovent els agents de caritat com a subjectes determinants de l'acció pastoral, per definir, sense complexos, la identitat cristiana des de la caritat samaritana, com a pressupòsit d'una de creguda, celebrada i practicada. Aquesta caritat social s'alimenta de la misericòrdia, l'acollida i l'ofrena, i assoleix la justícia social, que cuida, promou, restaura i transforma.[2]

Cap als afores socials, Càritas ha d'ajudar a recrear el teixit social comunitari i a generar cohesió, perquè sortirem d'aquesta situació si som capaços de formar, entre tots, comunitat, una societat civil reforçada, teixida d'organitzacions amb bases socials fortes i composta per xarxes del bé comú. Enfront de la ideologia de la desvinculació, la conveniència de la revinculació, que s'assoleix mitjançant el reconeixement del valor proïsmal, l'espai del do i la gratuïtat, l'aposta per la proximitat i la cura mútua, la solidaritat amb els més pobres i l'hospitalitat amb els qui arriben per buscar un futur millor. La reconstrucció social passa, per tant, per teixir xarxes del bé comú sense càrrega ideològica, per la cooperació entre veïns, per l'educació per acceptar les diferències com un valor i per reubicar la vida recuperant espais de producció i consum local, sense oblidar el que és global, i convertint el que és local, del barri o del poble, en l'eix de la democràcia participativa.[3]

L'animació comunitària necessita persones implicades en la vida de la comunitat i el territori, de la parròquia i el barri. La tasca fonamental de Càritas és la cura i el desenvolupament dels agents de caritat, des de l'acompanyament i la formació. Actualment és molt important animar, formar i adaptar l'acció dels equips per donar resposta a la crisi. Un repte ineludible que ens ha mostrat amb més claredat la pan-

1 «Pensamos el mañana con Fernando Fontova», a: *https://youtu.be/K3o_82oaqTI.*

2 J.I. Calleja. «El Estado y la sociedad nos van a apretar las clavijas económicas, mientras no se vea algo de luz a la crisis», a: *https://www.religiondigital.org/opinion/Jose-Ignacio-Calleja-Iglesia-intervencion-coronavirus-desescalada-muerte-religion-ritos-caridad-futuro-espana_0_2227277258.html.*

3 «Pensamos el mañana con Imanol Zubero», a: *https://youtu.be/i3wd-sBTnHA.*

dèmia és el relleu generacional del voluntariat, un model de voluntariat intergeneracional, i la necessitat d'animar el compromís dels joves a viure el projecte de Càritas; així mateix, cal veure quin paper poden desenvolupar els més grans, a partir d'ara, i com acompanyar i integrar en la institució els nous voluntaris que s'han apropat a Càritas arran d'aquesta crisi.

Des d'aquest lloc de missió que arrela en la tasca d'adobar la terra perquè el Regne de Déu sigui possible i visible enmig del món, proposem unes **claus que fonamenten la campanya.**

El valor de la interdependència que teixeix fraternitat

La nova realitat que vivim arran de la COVID-19 ens ha enfrontat a l'experiència comuna de perill, por, amenaça i mort. Com a societat global del segle XXI, no havíem viscut mai abans una experiència de fragilitat i limitació que ens descol·loqués tant i ens submergís en un corrent profund d'incertesa que ens manté en estat d'alerta.

Hem pres consciència de la nostra finitud individual i col·lectiva i, malgrat la nostra tendència humana a oblidar el que ens fa mal o ens incomoda, l'experiència de fragilitat compartida ens ha fet més sensibles i receptius al dolor dels altres, hem reconegut i agraït que altres persones tinguessin cura de la nostra salut, de proveir-nos de necessitats bàsiques i de mantenir molts dels serveis, situacions a les quals nor-

malment no donem un valor especial. Donem per fet que tot el que rebem i tenim és un fet en si mateix que mereixem, sigui pels diners que tenim, per la nostra feina o perquè creiem que tenim dret sobre els altres. Però poques vegades, o cap, prenem consciència que tot el que gaudim i tot el que millora la nostra qualitat de vida és gràcies a aquesta relació d'interdependència en què cadascú aporta al conjunt de la societat un valor en si mateix, i que sosté la possibilitat d'una xarxa de recursos que millora la vida de tothom.

Aquesta experiència ens ha ajudat a escurçar la mirada de finestra a finestra, i de balcó a balcó, i durant molts dies hem experimentat el caliu i la complicitat de les relacions de veïnatge, de suport i de cura mútua. Ens hem descobert i ens hem constatat capaços d'ajudar i ser ajudats pels altres a través de gestos molt senzills. Una salutació o un gest des de darrere les mascaretes ha pres el valor de la calidesa, de l'encontre, de la companyia, en aquest desert d'afecte al qual ens hem vist abocats.

La interdependència ens fa abaixar les barreres, les pors i els prejudicis respecte als altres, malgrat que viuen en nosaltres, més enllà de la nostra voluntat. És el moment d'agrair i saber rebre, de demanar i d'oferir.

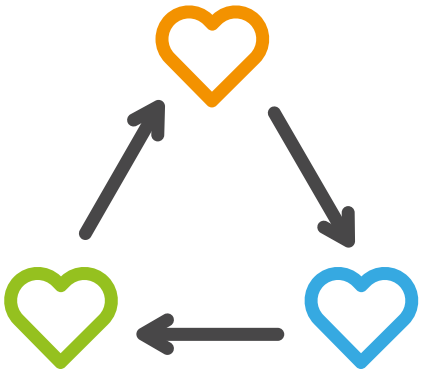

El valor del que és col·lectiu que ens fa comunitat global

Durant els mesos de confinament, el que és col·lectiu i d'interès comú per a tothom ha posat de manifest la importància de preservar el bé més amenaçat de tots: la vida. Protegir-la i preservar-la ens ha permès renunciar a un altre bé comú fonamental: la llibertat. Potser per por, per obediència o tal vegada per solidaritat, la realitat és que la major part de la població, en la mesura de les seves possibilitats dins del confinament, ha sigut capaç de renunciar a sortir al carrer, de sacrificar la seva feina o el seu negoci, fins i tot el seu futur, per protegir la salut amenaçada de tots.

Hem sigut capaços de renunciar a interessos individuals per un interès col·lectiu més gran, i això, encara que no en siguem del tot conscients, ens posa en disposició de cultivar el que és comunitari, el teixit social en xarxa. La suma d'esforços, la col·laboració com a societat civil que tantes persones, empreses i col·lectius han posat a disposició de la protecció de la vida no pot caure en l'oblit.

La política, l'educació, la sanitat, l'habitatge, el transport, etc. són béns col·lectius de tota la comunitat, més enllà de les diferències entre uns i altres. Protegir la vida, els drets fonamentals, unes relacions polítiques, socials i econòmiques sostenibles i justes per a tothom, ens fa ser capaços de veure i atendre les persones que pateixen més en la nostra societat a causa de la vulnerabilitat, la pobresa i l'exclusió de la col·lectivitat. I hem demostrat que som capaços de fer moltes coses per als altres. La nostra responsabilitat és aprofitar-ho.

El valor de l'acompanyament i la cura com a dret i responsabilitat

Com a éssers socials, des del dia que naixem, les persones necessitem la calidesa de l'abraçada, de l'alè i la mirada, sentir-nos acollits, protegits i cuidats. Aquesta necessitat primària i vital que experimentem des del claustre matern no desapareix en cap moment de la nostra vida, ni tan sols quan estem a punt de morir. Potser és en aquest moment sagrat quan necessitem més els altres i aquesta capacitat de cuidar, acompanyar i estimar.

L'amor és l'eix central de l'acompanyament i la cura. Si en algun moment es conceben com una responsabilitat o un deure, l'amor els transforma en dons. L'experiència de ser acompanyat o cuidat dignifica la persona en tota la seva plenitud existencial i la fa objecte d'amor, el Bé Comú més important que dona sentit a la vida.

L'experiència de confinament i l'obligada distància social han posat a prova la nostra capacitat d'acompanyar i la manera com ens fem costat els uns als altres. La necessària absència de contacte físic i la necessitat de mantenir la distància ha encapsulat les abraçades i els petons, i ens ha fet obrir finestres, tant les de casa nostra com les digitals, per abraçar-nos en la distància, transformant l'encontre interpersonal en un parapet de pantalles davant de les quals és impossible compartir aromes, batecs del cor i donar-nos la mà. És possible que la nostra mirada s'hagi escurçat i siguem miops, i, per això, necessitem recrear l'encontre, acompanyar la solitud i cuidar els més desprotegits i fràgils.

Aquest acompanyament i aquesta cura necessiten la mística. Necessitem una espiritualitat que cuidi i alimenti el nostre compromís social, el nostre paper de cuidadors de la fragilitat humana i ecològica. Perquè no ens podem comprometre amb grans coses només amb doctrines, sense una mística que ens animi, sense uns mòbils interiors que impulsin, que motivin i que donin sentit a l'acció personal i comunitària (cf. LS 216).

Aquesta espiritualitat, que nodreix la passió per la cura, es fonamenta en el Déu en qui creiem, el «Totcurós». La història de salvació és travessada per la iniciativa curosa de Déu, que, amb la seva misericòrdia, no es cansa d'oferir noves oportunitats per a la reconciliació i la transformació de les persones, les relacions, els pobles i tota la creació (Is 49,15, Os 11,1-8). Aquest Déu compta amb nosaltres com a jardiners-custodis (cf. Gn 2,15). El nostre referent és Jesús, el bon samarità, el Fill encarnat que roman al costat per calmar, embenar i guarir els ferits en qualsevol dimensió de la nostra humanitat.

El valor de la comunitat que surt a l'encontre

L'experiència de fragilitat ens ha fet prendre consciència que no som el centre de l'univers i que molts cops som prepotents i ens creiem totpoderosos. La manera com trepitgem aquesta Terra ens mostra de manera colpidora que el nostre instint depredador és més fort del que estem disposats a acceptar. L'explotació dels recursos naturals, la permissivitat dels nostres sistemes de govern mundial davant la pobresa extrema de milions de persones que busquen asil, refugi, llar i oportunitats ens conforma com una espècie cruel però capaç, també, de donar la vida per als altres amb generositat, capaç de sumar enginy, habilitats, coneixement, recursos, protecció i solidaritat.

La COVID-19 no ens ha fet ni millors ni pitjors. Som aquesta mateixa raça humana creada i estimada per Déu que té llibertat per administrar, vetllar, defensar, construir, crear, promoure, sentir compassió... i tants altres valors que tenim. Però hem viscut una experiència de fragilitat única que ens ofereix l'oportunitat de gestar una humanitat nova, una comunitat de persones capaces de sortir a l'encontre d'altres persones per col·laborar amb els altres i contribuir a assolir una convivència més harmònica i menys crispada i polaritzada; en què, més que enemics, podem ser còmplices; en què junts podem sembrar comprensió i acollida per asserenar i pacificar el dolor social i personal.

Estem convidats a sortir a l'encontre els uns dels altres per construir futur des del present, teixint comunitat, compassió, cura, cooperació, calidesa, «cultura de l'encontre», compartint el que som i el que tenim.

«Cal, per tant, que la parròquia sigui un "lloc" que afavoreixi "l'estar junts" i el creixement de relacions personals duradores, que permetin a cadascú percebre el sentit de pertinença i ser estimat. La comunitat parroquial està cridada a desenvolupar un veritable "art de la proximitat". Si té arrels profundes, la parròquia realment es converteix en el lloc on se supera la solitud, que afecta la vida de tantes persones».[4]

4 Congregación para el Clero (20/7/2020). «La conversión pastoral de la comunidad parroquial al servicio de la misión evangelizadora de la Iglesia». *Instrucció Pastoral,* n. 25-26. Roma.

I en aquesta tasca immensa i apassionant, no podem deixar de conrear l'esperança i la confiança, que ens fan posar en moviment, disposats a caminar sempre cap a la sortida, des del nostre petit món particular fins a aquest altre univers en què ens trobem amb altres petits mons tan sagrats com el nostre.

El valor que suposa assumir responsabilitats compartides

D'aquesta crisi no en podem sortir sols, cadascú pel seu compte. Davant d'una vulnerabilitat compartida, hem d'anar de la mà, perquè som interdependents. Calen persones amb molta paciència, amb la mirada posada en els més fràgils, i amb una voluntat ferma d'arribar a acords i aplicar-los. La força i el poder de cadascú, sumats als dels altres, en clau comunitària, ens ajudaran a sortir d'aquesta situació i a construir una societat, un país i una humanitat més humana i justa.

Aquest no és el temps de la indiferència, de l'oblit i la divisió, sinó el temps d'activar la caritat i l'esperança, de prendre partit pels que estan vivint situacions de fragilitat i dolor. És el temps de les cures: de nosaltres mateixos, dels altres i de la creació; temps de treballar plegats per eliminar les desigualtats i reparar la injustícia, que mina d'arrel la salut de tota la humanitat. En definitiva, aquest és el nostre temps, el de la caritat, per ser testimonis de la fe, promotors de fraternitat i forjadors d'esperança.

Per això, es fa imprescindible preguntar-nos com podem activar l'esperança als nostres cors perquè creixi la confiança en aquest temps tan necessari.

Per a la reflexió compartida

A continuació, proposem diversos textos per treballar des del punt de vista personal i en grup, amb unes preguntes que poden facilitar el moment de reflexió i de compartir.

Text 1

Mentre Jesús els parlava, es presentà un home important, es va prosternar davant d'ell i li digué:

—La meva filla s'acaba de morir. Vine a imposar-li la mà i viurà.

Jesús s'aixecà i el seguí, acompanyat dels seus deixebles.

Hi havia una dona que patia hemorràgies des de feia dotze anys. Se li va acostar per darrere i li tocà la borla del mantell, perquè pensava: «Només que li pugui tocar el mantell, ja em curaré». Jesús es girà i, en veure-la, digué:

—Coratge, filla, la teva fe t'ha salvat.

I la dona quedà curada des d'aquell moment.

Quan Jesús va arribar a casa d'aquell home important i veié els flautistes i l'aldarull de la gent, va dir:

—Aparteu-vos: la noia no és morta, sinó que dorm.

Però ells se'n burlaven. Quan la gent va ser fora, Jesús entrà, agafà la noia per la mà, i ella va aixecar-se. I la notícia d'aquest fet s'escampà per tota aquella regió.

Mt 9, 18-26

- *Quins valors o actituds creus que són necessaris per cultivar la interdependència?*
- *I en la lectura de Mateu, què és el que mou el magistrat i la dona per apropar-se a Jesús? Què et mou a tu avui per demanar i deixar-te rebre?*
- *Des de la teva experiència personal, de quina manera la interdependència t'ha vinculat més a altres persones?*
- *Busca dins teu experiències de confiança en què els altres t'hagin sostingut, salvat, guarit. Quines paraules o gestos t'han emparat o t'han protegit?*

Text 2

Cuidar és la condició prèvia necessària perquè quelcom pugui existir i subsistir. Sense cuidar, la pràctica deixa de ser constructiva i expressió de llibertat i esdevé només un conjunt d'actes inconsistents i caòtics. Cuidar és una forma d'amor i l'amor és una concreció de l'amor essencial.

L'ésser humà, per superar les contingències de la condició humana, necessita ser cuidat i, així, garantir la seva humanitat. En aquest joc dinàmic, arriscat i prometedor, passiu i actiu, de ser cuidat i cuidar, d'estimar i de ser estimat i també de preocupar-se per l'altre, té lloc la trajectòria de l'ésser humà en el temps, en l'espai i en la història.

En viure el do de cuidar, l'ésser humà va mostrant la seva naturalesa real i la seva manera de ser singular i d'habitar aquest món amb la resta, en el temps i en l'espai, amb rumb al Ser.

[...] Cuidar ja és en l'essència ètica, en el sentit clàssic de l'*ethos* com a cura de la casa i de tots els qui hi viuen, sigui la casa individual o la Casa Comuna que és el planeta Terra. Avui, més que mai, necessitem aquest *ethos*-cura per mantenir viva i en ordre aquesta Llar de tots, perquè no en tenim cap altra que ens aculli.

Només cuidant d'aquesta manera tenim condicions concretes per salvar la vida, protegir la Terra i garantir un futur significatiu per al projecte planetari humà.

Leonardo Boff (2012). *El cuidado necesario.* Ed. Trotta.

- *La situació de fragilitat col·lectiva ens fa sentir que som una comunitat vulnerable i necessitada, i la nostra fortalesa rau en la capacitat de cuidar-nos mútuament. Quina experiència de cuidar altres persones has viscut durant aquest temps? I de cuidar-te a tu mateix?*

- *Intenteu recordar en grup algun passatge evangèlic que mostri un Jesús que cuida. Llegiu algun text en veu alta i imagineu que aquest Jesús que avui té cura s'apropa a cadascú de vosaltres, a la vostra parròquia, a la vostra diòcesi. Què faria? Com actuaria?*

- *Què implicaria avui, per a tu, per a la teva comunitat o grup, per a l'equip parroquial, cuidar d'aquesta manera que assenyala Boff?*

- *Entre tots, intenteu recordar situacions en què durant aquest any, com a grup/equip, heu anteposat la cura de les persones davant dels objectius, les tasques i els vostres interessos. Creieu que encara podeu fer algun gest nou que reflecteixi aquesta cura essencial i necessari?*

- *La cura de la Casa Comuna està estretament vinculada amb la cura de les persones. En què es concreta això, avui, per a tu, per al teu grup, per al teu equip?*

Text 3

Aquest no és el temps de l'egoisme, perquè el desafiament a què ens enfrontem ens uneix a tots i no distingeix entre persones. Entre les nombroses zones afectades pel coronavirus, penso especialment en Europa. Després de la Segona Guerra Mundial, aquest continent va poder ressorgir gràcies a un autèntic esperit de solidaritat que li va permetre superar les rivalitats del passat.

És molt urgent, sobretot en les circumstàncies actuals, que aquestes rivalitats no tornin a prendre força, sinó que tots es reconeguin com a part d'una única família i se sostinguin mútuament.

Avui, la Unió Europea fa front a un desafiament històric, del qual dependrà no només el seu futur, sinó el del món sencer. Que no perdi l'ocasió per demostrar, un cop més, la solidaritat, fins i tot recorrent a solucions innovadores. És l'única alternativa a l'egoisme dels interessos particulars i a la temptació de tornar al passat, amb el risc de posar a prova durament la convivència pacífica i el desenvolupament de les pròximes generacions.

Papa Francesc (Pasqua 2020). *Missatge Urbi et Orbi*.

- *Sents que ara ets una persona més solidària o compromesa que abans de viure aquesta experiència causada per la pandèmia? Explica-ho.*

- *Les notícies i la situació global de la humanitat al món, en pobles i ciutats de tots els països, de vegades és descoratjadora i això mina la nostra esperança. La fe, la caritat i l'esperança són tres virtuts agermanades, que conformen una xarxa teixida pels fils de la confiança bàsica en la vida, per les maneres solidàries de viure amb i per als altres, i per una manera de veure-hi més enllà, cap a l'horitzó. En aquesta xarxa,* ***l'esperança és la virtut més fràgil i vulnerable,*** *per la qual cosa necessita una cura especial. Cal* ***cultivar-la permanentment i activar-la sense descans.***

Com pots activar i animar l'esperança en tu i a la teva parròquia i equip? Us proposem tres passos:

1. Dona gràcies

Pensa en alguna cosa que hagis descobert aquest any que et porti felicitat i et connecti amb el teu propòsit a la vida.

2. Reconeix la teva fragilitat

Identifica les teves zones d'ombra, de temor, allà on et sents vulnerable. Posa-hi nom i mira amb compassió i tendresa el que et fa mal.

Després, poseu en comú i en veu alta una d'aquestes zones d'ombra i escolteu cada persona mirant el seu dolor amb compassió.

3. Inspira't i actua

Pensa en algú o alguna cosa que t'inspiri en aquest temps, i troba una raó poderosa que et doni forces per abordar la realitat que vivim.

A què em comprometo amb mi mateix i amb el grup per sentir-me amb poder i inspiració i per activar l'esperança al meu/nostre voltant?

Per acabar, i en ambient de pregària, donem gràcies pel **do de la vida** que rebem com a gràcia.

Vivim en un món que se'ns ha regalat i en un moment de la història que no hem triat. Ens estimen persones que no ens deuen res. La nostra vida no és només fruit del nostre treball, ni tan sols del que ens aporten els altres. ¿A qui hem d'agrair l'amor que sentim, la confiança que ens anima, l'esperança que ens sosté, la vida que ens habita?

Cadascú de nosaltres pot experimentar la vida com una gràcia i un regal, perquè l'Esperit de Déu actua en tots nosaltres, i ningú pot viure si no és sostingut pel seu amor.

Cantem plegats:

Gràcias a la vida.

(Violeta Parra) Adaptació al català realitzada per Marc Parrot. El disc de la Marató

Gràcies a la vida,
que tot m'ho regala.
M'ha donat la vista
per poder mirar-te.
Veure llums i ombres,
colors que m'envolten
i totes les llums de la nit estrellada,
i entre un mar de gent, la gent estimada.

Gràcies a la vida
que tot m'ho regala.
M'ha donat l'oïda,
que amb la seva amplada
grava nit i dia
els ocells que canten,
udols i turbines, tempestes i aire,
i paraules tendres que l'amor escampa.

Gràcies a la vida,
que tot m'ho regala.
M'ha donat el so i l'abecedari,
i amb ell les paraules
que penso i declaro.
Mare, amics, germans
i la llum que ara em marca.
El camí d'amor
que persegueixo encara.

Gràcies a la vida,
que tot m'ho regala.
M'ha donat les passes
per als meus peus que marxen,
que trepitgen platja, deserts i muntanyes,
prats, ciutats i boscos,
bassals i esplanades,
casa teva, el teu carrer i la teva cambra.

Gràcies a la vida,
que tot m'ho regala.
M'ha donat el riure
i el plor que el cor trenca.
Així jo separo l'amor de la pena,
els dos materials on el meu cant arrela,
i un cant que és el vostre
però que tant s'hi assembla.
Aquest cant de tots
que és el que canto sempre.

Dinàmica de grup

El regal de donar-se

Objectius

- Reforçar els llaços solidaris que han sorgit durant la pandèmia de la COVID-19.
- Mostrar la connexió i la interdependència que ens uneix: fer coses per a la resta no només beneficia els altres, sinó també a qui les fa.
- Promoure una comunitat generosa, que cuida i atén les necessitats dels seus membres i dels més desfavorits

Materials

Curtmetratge «Vecinoso»

https://www.youtube.com/watch?v=DzMqy5KPVIk

Què farem?

Tots, en major o menor mesura, hem viscut experiències intenses i difícils durant la pandèmia de la COVID-19. Por, solitud no desitjada, pèrdues, tensions en la convivència... Però també ha sigut una oportunitat per adonar-nos que no només ens uneix la fragilitat –tots estem exposats als designis d'un petit virus–, sinó també l'interès per l'altre, la cura i l'entrega generosa. Ens hem protegit amb guants, mascaretes... i a la vegada ens hem ofert per atendre les necessitats dels que ens envolten. I això, en molts casos, s'ha manifestat quan hem posat cara i veu al veí, al del costat.

La pandèmia ens ha mostrat dues cares de la vida: fragilitat i generositat, incertesa i interdependència.

Partint de les nostres experiències en el confinament, analitzarem el que ens uneix i ens fa més humans, destacarem el que hem après en aquest temps incert, buscarem maneres de continuar pel camí de la solidaritat que va començar fa uns mesos de manera individual, amb els més propers, i d'ampliar-ne l'abast des de la comunitat fins a la societat i el món.

Dit i fet

No podem saber la situació que hi haurà quan treballem aquests materials –una prova més que no som el centre del món i no ho podem controlar tot–, però tenim la certesa que tots haurem passat per una experiència de confinament per la COVID-19. Partirem d'aquí.

En grups reduïts o tots junts, comentarem com ho hem viscut. Aquestes preguntes ens poden ajudar a orientar la conversa:

- Com definiries amb una o dues paraules la teva experiència de confinament?
- Què has trobat més a faltar durant aquest temps?
- Què t'ha costat més?
- Has notat que t'afectés en les relacions amb la família, els amics i la gent en general? De quina manera?
- Has après alguna cosa d'aquesta experiència? Què?
- Com afrontaries una nova situació igual?

Després de debatre, convidem el grup a veure el vídeo «Vecinooo» i el comparem amb el que hem comentat. No es tracta de veure si hem fet el mateix, sinó d'analitzar el que ens transmet el vídeo i comprovar si nosaltres podem extreure conclusions semblants de la nostra experiència de confinament.

Recomanem que els monitors mirin primer el vídeo per extreure'n els valors i els aprenentatges que mostra i poder-los adaptar a la realitat del grup. Alguns d'aquests valors són els següents: l'escolta, l'humor com a eina per afrontar els moments difícils, la comunicació que desbloqueja, la paciència, la cura dels altres, el valor dels petits gestos, la força de la unió d'esforços, el fet de donar-se als altres com a regal per a nosaltres, l'efecte contagi de

la solidaritat i la cura, el valor d'unir-se davant les dificultats, les ganes de viure enfront l'adversitat, la cura del qui és a prop nostre i la manera com això ens porta a cuidar els altres, l'obertura al patiment de l'altre i la manera com ens ajuda a guarir el nostre, fer xarxa amb els més propers per ajudar-nos mútuament, el valor de sortir al balcó...

Acabem amb la referència al balcó i la seva simbologia: obrir el balcó, la terrassa, la finestra, ens obre a la realitat. Ha fet que, tot i estar tancats a casa, hàgim seguit connectats amb la vida, amb els altres. Fins i tot ens ha mostrat i descobert realitats que no coneixíem. I això és un valor molt poderós que no podem oblidar.

Després de veure aquest vídeo i comentar-lo, tornem a les últimes preguntes que ens fèiem fa un moment i n'afegim una de més provocadora:

- Has après alguna cosa d'aquesta experiència?
- Com afrontaries una nova situació igual?
- Què podem fer per mantenir viu l'esperit solidari que ha despertat aquesta situació global?

Convida el grup a fer propostes de compromisos concrets arran del que han après durant aquest temps. Els pots ajudar posant-los exemples com: mantenir el contacte amb els veïns, seguir visitant i cuidant les persones grans i aquells que tenen dificultats o riscos per sortir al carrer, visitar més sovint els avis, mantenir com a costum/proposar fer els àpats familiars sense televisió, estendre la xarxa de suport a persones del barri, de la parròquia...

Per reflexionar i donar gràcies

Obrim els balcons i les finestres. Per ventilar, per no perdre perspectiva ni contacte amb la vida, per no deixar de veure, de compartir el que sentim i el que ens passa pel cap... No fem córrer les cortines. És una manera de fer comunitat, de deixar entrar l'altre, de sortir a l'encontre. Deixem-les obertes sense por, amb la seguretat que ens obrim als altres i a Déu i deixem que ens toquin; a la vida i a la realitat, perquè entrin amb el seu dolor i la seva alegria, amb les seves llums i les seves ombres... Però, sobretot, per sortir a buscar l'altre i fer-nos propers.

Obre la porta

(pastoralsj.org)

Senyor:
Tu arribes al nostre món
i ens convides a obrir la porta
del nostre cor
a tots els homes.

Tu ja ens vas dir
que ets Tu, qui ve
quan algú truca
a la nostra porta.

La teva paraula és aquesta:
«Soc a la porta i truco.
Si algú sent la meva veu
i obre a porta,
jo entraré i soparé amb ell
i ell, amb mi».

Senyor:
que sapiguem escoltar la teva veu,
aquesta veu que ens arriba
a través dels nostres germans.
Que obrim la porta
per acollir-te a Tu,
i en Tu, tots els homes.

El proïsme

(Carlo María Martini)

El proïsme no és quelcom que ja existeixi.
Proïsme és el que algú esdevé.
Proïsme no és el que ja té amb mi
relacions de sang, de raça,
de negocis, d'afinitat...
Proïsme soc jo quan, davant d'un ésser humà,
fins i tot l'estranger o l'enemic,
decideixo fer un pas que m'hi apropi,
que m'acosti a ell.

Allarga la mà i ENREDAT

Càritas